

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Sibiu, 27 Februarie, 1887.

Tribunalul de războiu a pronunțat sentința de moarte asupra celor ce au inscenat revoluția mai proaspătă în Bulgaria, și tot acest tribunal o a și executat în dimineața dela 22 a lunii curgătoare pe platoul din apropierea orașului Rusciuc. O telegramă mai proaspătă a diarului „Neue freie Presse“ ne aduce amănunte despre această execuțiune, la care au luat parte numai persoane militare; ear civililor nu le-a fost permis să vadă, cum se pedepsesc cei ce se scoală contra ordinii legale în stat.

Cu o înțelă nespūsă de mare și cu o rară rezoluțiune a pus regența din Bulgaria capăt revoluției interne, și ce e semnificativ, întreaga procedură contra revoltanților s'a făcut cu observarea formelor prescrise de constituția statului bulgar, și cu observarea normelor provădute de iurisdicțiunea consulară, dând întregei procedurē timbrul legalității. Din punct de vedere etic-moral toată lumea trebuie să aproabe pașii luați de regența Bulgariei pentru restabilirea ordinii în stat. Era lucru natural ca față cu revoltanții să se aplice legile țerei, și actualul guvern al Bulgariei a avut curagiul a le și aplica. Atară de Rusia, Europa întreagă a recunoscut, că corect și legal a purces guvernul Bulgariei.

Este cu totul altă întrebare, dacă politesse bine a lucrat guvernul, punând în aplicare legile țerei. Întrebarea aceasta deocamdată încă nu este deslegată. Părerile sunt diferite în privința aceasta, și presa europeană scrie în momentul de față sub presiunea îngrijirii de eventualitățile viitorului celui mai de aproape. Și cumcă îngrijirea aceasta nu e tocmai neîntemeiată, dovadă ne este presa rusească, care altcum judecă evenimentele din Bulgaria, altcum consideră ea pre revoltanți și altcum pre cei ce sunt de facto incredințați cu frânelor guvernului din Sofia. Și precând organele guvernului din Viena, Budapesta și Berlin privesc execuțiunea dela Rusciuc ca o pedeapsă meritată măsurată în interesul ordinii de stat și a disciplinei militare asupra revoltanților, pe atunci organele cabinetului din Petropolea califică execuțiunea ca cea mai mare fărădelege și pre revoltanți îi consideră de martiri ai libertății bulgare, după cum adecă s'a proiectat această libertate în sferele politice rusesci.

Dacă este să privim enunțatiunile din presa rusească ca cursori ai evenimentelor politice, cari neaperat trebuie să urmeze, atunci nu sunt neîntemeiate îngrijirile din presa europeană, nu sunt neîntemeiate cuvintele acelora, cari cred, că prin gloantele eșite din revolverele miliției bulgare, prin de-

lăturarea partizanilor politice rusesci s'a accelerat rezolvarea cestiunii orientale, a cărei rezolvare cu greu se va putea efectui fără o încăerare generală. La aceasta ne îndreptătesc ținuta statelor europene, cari — fără a ne aduce motive — s'au înarmat din creștet până la călcăie, ca evenimentele să nu le afle nepregătite.

Nu mai încape indoeală, că prin impuscarea urđitorilor revoltei militare din Bulgaria, Rusia este tare discreditată, că ea a fost plesnită în față cu o rezoluțiune proprie numai omului, care a ajuns la gradul suprem al deserațiunii, sau care a primit asigurări materiale, că la ori ce eventualitate el este acoperit. Revolta a izbucnit tocmai în ajunul de a fi din nou convocată Sobrania cea mare pentru alegerea principelui. Ceea ce nu s'a ajuns prin atentatul dela 9/21 August anul trecut, ceea ce nu s'a ajuns prin terorizările ne mai pomenite ale generalului Kaulbars, era să fie realizate prin revoluția aceasta pregătită de agenții secreți ai Rusiei, și de ruble rusesci, al căror farmec nu o dată a stins patriotismul din multe inimi bulgare.

Cu abatere dela ținuta principelui Alecsandru, care a agrățiat poate în un moment de slăbiciune, cu abatere dela reserva de până acuma față cu toate nelegiuirile provocatorilor puși în soldul rușilor, guvernul bulgar a aplicat legea în toată strictețea ei.

Situațiunea este cu totul schimbată. Până acuma scia tot păcătosul, că cu ruble muscălesci, cu un pasaport estradat de consulul german ca protector al suditorilor ruși în Bulgaria, nevătămat poate provoca la răsturnarea ordinii legale.

Esecuțiunile de Duminecă vestesc tuturor agenților ruși, că răsplata revoltei este glonțul. Pe de altă parte această execuțiune este răspuns dat pretenșiunilor rusesci, căci Rusia de mult a declarat de usor-pator pe actualul guvern din Sofia, și actualul guvern din Sofia pedepsese cu moarte pe toți, cari voesc să realizeze enunțatiunile rusesci.

Cumcă situațiunea s'a schimbat, despre aceasta nime nu se mai pune la indoială. Ce pozițiune vor lua statele europene după această schimbare, ce grupări se vor face în fața eventualităților posibile, despre aceasta deocamdată nimic nu se poate spune. Instictiv o simțim cu toții, că stăm în ajunul unor întâmplări mari, cari sunt menite să reguleze anormala stare de lucruri din peninsula balcanică. Positiv scim, că întreagă Europa este înarmată din creștet până în călcăie, și stă cu pușca la picior.

FOIȚA.

„Invățatul popa Petru din Hodac.“

În traducere românească se presintă astfel:

Tot în anul 1704, ziua 15 Iunie, sub guvernul nobilei provincie, când se afla ca episcop al religiunii reformate Vészpremi István, cinstitul domn protopop al scaunului Murășului din Mădăraș și ca domn primariu al județului în scaunul Murăș dnii Kereszturi Iános din Keresztur și domnul Bothos Imre din Süketfalva. Măriilor sale le facem cunoscut noi domnii posesori în Erdő-szent-György din moșia noastră, care o avem în scaunul Murășului.

Noi cinstiții și de bun neam Rhedei Pál, cinstit și de bun neam Bánffy Péter, cinstita și de bun neam doamnă, Rhedei Iánosó, cu cinstiții și de bun neam fii mei împreună: Rhedei Lászlo, Rhedei Mihály, Rhedei Sándor, și cu cinstitul și de bun neam Rhedei Ferencz.

Cartea contracțională a bisericii greco-ortodoxe din Erdő-szent-györgy, care noi domnii posesori din Erdő-szent-györgy cu punctele dimpreună am dat-o: sequitur eo modo:

Mai înainte cu mare putere s'au fost apucat iobagii nostri de ridicarea unei biserici la sfatul episcopului român și doi-spre-dece popi românesci, trimițându-se cu puterea, au voit a o edifica; însă noi

domni posesori am respins pe oamenii episcopului, sciind și noi acele drepturi, date dela înmălțatul împăratul nostru roman și încoronatul nostru rege și principe, confirmate țerei noastre și domnilor posesori vechi, după care nici unui creștin nici unui iobagiu supus nu este ertat fără învoirea domnilor posesori spre rușinare și batjocură să edifice biserică românească altmintrelea fără numai cu cauție și bun înțeles.

Vedând noi dară, cum că iobagii noștri români au ridicat cu puterea lemnele bisericii de jumătate, după multă rugarea lor și cătră noi și după ce în scris au cerut dela noi însuflețitul și de Dumneșeu temătoriu invățat popă românesc Petru din Györgyön — Hudák, pe care domnul episcop l'a recomandat ca pricepătoriu și în alte meserii din afară, am conces pentru religia greco-ortodoxă a edifica biserică cu aceea condițiune: fiindcă apa Târnavei a rupt iazul morii noastre și pentru diregerea iazului costisitoare, nici noi n'am voi spre paguba noastră a tocni pentru ca susnumitul popă românesc Petru să direagă în dar iazul morii noastre, ear noi vedând osteneala și acest lucru bun al lui în folosul nostru, am conces și noi din parte-ne, conform punctelor următoare atât onoratului și învățatului popă Petru, cât și iobagilor noștri a ridica o biserică, cu aceea, că sau densus sau fiul seu sau popă neunit să locuiască lângă dēnsa.

1. *Primo.* Popă românesc să nu predice în contra religiei calvine, nici cinstitul predicator calvinesc în contra religiei ortodoxe, nici unul nici altul oile din

turma celuilalt ca lupul să le răpească sau amărăscă, nici când vor fi în slujbă domnească, nici în crăjmă, nici pe uliță, nici pe drum, cu un cuvânt nici într'un chip să nu se dispute despre religie, nu le e ertat; iară care în convinețiunea inimii nu s'ar putea odihni, acela să se bată cu lopata preste ședut sub poartă așa, încât alții să-l ridice de pe fața pământului.

2. *Secundo.* Cinstitul popă Petru, care acum se ține de religia ortodoxă, după credință, să nu se abată dela religiunea ortodoxă și nici de cătră reformați, fără să asculte de domnul episcop reformat precum și „aprobatele“, ne învăță despre preoții românesci să se aibă bine cu vecinii, după cum e scris în cartea recomandătoare despre dēnsul. Dacă se va purta omenesc în religia sa atât el cât și succesorii lui, dacă vor voi a sedé aicia precum toți aceia, cari vor rămân pe lângă puctele acestea contracționale, vor avea audiență ca și predicatorii noștri înaintea noastră, următorilor și succesorilor noștri; iar care popă românesc se va depărta dela religia ortodoxă și dela legătura aceasta, un atare popă, nici rece nici cald revoltează în contra noastră și pe unul ca acela renegat de religia sa, fie om de rënd sau popă românesc, nu-l vom suferi, ca să locuiască în moșia noastră.

3. *Tertio.* De cumva protopopul românesc s'ar abate dela religia sa și n'ar asculta de domnul nostru episcop reformat, nu-i este ertat a prescrie în moșiile noastre nici într'un chip, nici domniile Sale popi ro-

Revista politică.

Foile din Budapesta ne aduc scirea, că ministrul president austriac contele Taaffe și ministrul de finanță Dunaiewski în 25 Faur au sosit la Pesta, spre a delibera cu guvernul nostru asupra cestiunilor tranșacționale, și încă în aceeași di s'a ținut ședință sub presidiu Majestății Sale, la care ședință dintre ministrii maghiari a luat parte ministrul president Tisza și ministrul Széchenyi.

Cestiunea principală, ce preocupă încă presa este tot esecutarea rebelilor din Bulgaria, și procederea energică și resolută a regenții a făcut așa dīcend, să amuțască întreaga diplomație europeană. Nici chiar organele rusesci nu află de cuviință a eși din rezervă, și se mărginesc mai mult a glorifica pe martirii rebeli pentru simțemintele lor de iubire cătră patrie, și și exprimă indignațiunea, că diplomația europeană prin tăcere în mod indirect aproabă procedura barbară a regenții. „Moscovskija Vjedomosti“ în aceasta privință dīce: Nu vom uita, că acesti oameni au murit ca jertfele fidelității cătră Rusia, și au dat dovadă despre legăturile interne, ce trebuie să existe între țeara lor și între Rusia.“

Ca însă lucrul totuși să nu decurgă atât de lin și neconturbat, nodul, ce se caută în papură, este, că se atribue din partea presei rusesci regenții învinovățirea, că arestați, se maltratează în mod barbar, și aceasta trebe să provoace întervenirea Rusiei. Aceasta împrejurare a silit pe guvernul bulgar, ca să ceară dela maiorul Nicoforow o declarațiune, prin care acesta resolut desmintesce aceste insinuațiuni.

Alaltăeri a primit deslegare definitivă și cestiunea, ce a provocat în prima linie atâtea încordări în regiunile diplomatice. În ședința parlamentului din 26 a l c. s'a votat cu mare majoritate în mod definitiv proiectul de lege pentru septenat. Opoziția însă a rămas consecuentă în ținuta s'a și astfel dl Bismarck. a trebuit să rămână nemângăiat în dorința, ca să se voteze septenatul în unanimitate!

Cătră alegătorii români din Ungaria și Transilvania.

Agitațiunile electorale pentru un alt period parlamentar, care în viitoriu va fi de 5 ani, s'au și început de cătră diversele partide politice, mai ales după ce în unele locuri chiar partida dela putere apucase a lua inițiativa.

Ve este cunoscut, dl or alegători, că celelalte partide politice sunt dedate din vechime, din alte perioade a se organisa în mod foarte practic. Ele adecă pe lângă ce au câte

Monarchia noastră plătește pe an numai 21 de milioane ca acșiz pentru bere, din acestea 8 milioane cad pe Bohemia, 6 milioane pe Austria de jos și 1 milion pe Ungaria și țările marginase în care un rol mai însemnat joacă rachiul.

cea ce e lucrul principal, că nu-i strică. Falsificare se face mai cu seamă în mașinile de pe la țară, și și aci nu atât cu intențiune de câștig ceea-ce nici nu se rentează, ci numai din nepricepere.

Zănescu 5 fl., Verdul (colectante) 20 fl., cărora prin aceasta li se exprimă cea mai cordială mulțumită.

Sperând, că nobilul scop ce urmărim și frumosul exemplu al d-lor mai sus amintiți va servi ca un indemn forte pentru on. public român cu dare de mână suntem cu toată stima.

Rodna veche, 25 Faur, 1887.

Porcius, președinte.

Ioan Pop Reteganul, prim-secretar.

Nr. 403

[1503] 1-1

Anunțiu.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurii în cauze matrimoniale se anunță, că conform sentinții Venerabilului Consistoriu archidiececan dtto 28 Ianuarie 1887.

Zernești, în 25 Februarie, 1887.

Oficiul ppresb. gr. or. al Branului.

Traian Mețian, protopresbiter.

Nr. 404

[1504] 1-1

Anunțiu.

În sensul §-lui 124 din Regulamentul procedurii în cauze matrimoniale se anunță, că conform sentinții Venerabilului Consistoriu archidiececan dtto 20 Ianuarie 1887.

Zernești, 25 Februarie, 1887.

Oficiul ppresb. gr. or. al Branului.

Traian Mețian, protopresbiter.

Avis! Subsemnatul am onoarea a aduce la cunoștința p. t. publică că „Petrăria“ (Steinmetzerei) până acum a dlui Wenzel Wohanka, a trecut în posesiunea mea, și efectuez tot felul de lucrări, ce taie în această ramură, monumente de piatră din țară și străinătate solid și cu prețuri moderate, răzimat pe experiența de mai mulți ani ce am făcut la dl Iosif Roubicek din loc, me rog de succursul onoratului public.

Nicolau Gabor.

Sibiu, strada Heidengasse Nr. 9.

Nr. 1287/1887 [1502] 2-3

Publicațiune.

Prin aceasta se aduce la cunoștința tuturor celor interesați, că în cauza comasării hotarului comunei Suplac (K. Széplak) pentru statorirea lucrărilor pregătitoare, regula reprezentării, alegerea inginerului și statorirea speșelor se pune și de pertractare ziua de 4 Aprilie a. e. st. n. 9 oare a. m. ce se va ține la fața locului în comuna Suplac la casa satului.

La această pertractare se citează toți interesații cu aceea observare, că în înțelesul §-lui 44 din instrucțiunea pentru cauzele urbariale, neparticiparea nu poate împedea începerea lucrărilor.

Elisabetopole, 7 Martie, 1887.

În numele tribunalului Szenkovits Dénes, jude.

Esarëndare.

Pe hotarul comunei Cubleşul ungurese (Magyar Köblös) comitatul Solnoc Dobăca începând dela Sângiorgiul a. c. pe 3 sau mai mulți ani

se află de esarëndat pentru pășunat de oi (Hodaie) un complex arătoriu și fenaț de 617 jugere catastrale.

Deslușiri mai de aproape se pot căpăta dela Mateiu Pop Gridean în Mureș-Oșorheiu. [1505] 1-3

„Ardeleana“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Contul bilanțului.

Table with financial data: Active: fl. cr. Cassă în numărare 4,959.30, Monetă 171.28, Cambii de bancă 100,177.—, etc. Passive: fl. cr. Capital social: 800 acțiuni à fl. 50 40,000.—, Fondul de rezervă 52.—, etc.

Orăștie, la 31 Decembrie, 1886.

Iosif de Orbonaș m. p., membru al direcțiunii. Samuil Pop m. p., membru al direcțiunii. Dr. Ioan Mihu m. p., director executiv. Aurel Popoviciu Barcianu m. p., comptabil.

Subsemnatul comitet am esaminat bilanțul prezent și confruntându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății findte în bună regulă, l-am găsit în consonanță cu aceleși și exact.

Orăștie, la 2 Februarie, 1887.

Comitetul de supraveghiare:

Dr. Stefan Erdélyi m. p. Dr. A. Tincu m. p. Laurian Barceanu m. p.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1886.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, etc.) and departure times for various train types (Tren micșt., Tren accelerat, etc.).

Nota: Numerele cele grase înseamnă oarele de noapte.